KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ
UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU
ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok
Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,
tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat
e-mail: medrat@umb.edu.pl
http://www.medycyna-ratunkowa.com/

Białystok, 2020-05-12

Ocena rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Hawrylewicz-Łuki pt.: „Analiza przypadków nagłego zatrzymania krążenia u pacjentów powyżej 60 roku życia na terenie działania Pogotowia Ratunkowego w Siedlcach".

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia –WHO, od wielu lat na Starym Kontynencie najczęstszą, wyjściową, przyczyną zgonów osób starszych są choroby układu sercowo-naczyniowego, a wśród nich choroba niedokrwienna serca. Nagłe zatrzymanie krążenia jest z kolei bezpośrednią przyczyną ponad 60% zgonów wśród osób dorosłych z chorobą niedokrwienną serca i stanowi tym samym główną przyczynę zgonów w Europie, która dotyka 700 tysięcy osób rocznie, z czego ponad jedna trzecia przypadków dotyczy warunków przedszpitalnych (275 tysięcy). Aktualność problematyki starzenia się społeczeństwa oraz występowania nagłego zatrzymania krążenia wśród osób starszych skłoniło Doktorantkę do podjęcia badań, których celem była analiza interwencji Zespołów Ratownictwa Medycznego do przypadków nagłego zatrzymania krążenia u pacjentów powyżej 60 roku życia na terenie działania Pogotowia Ratunkowego w Siedlcach (województwo mazowieckie).

Podjęcie tego rodzaju badań uważam za niezwykle cenną inicjatywę badawczą, mogącą mieć istotne walory naukowo-poznawcze oraz jeszcze większą wartość praktyczną, zwłaszcza w okresie znacznego zaawansowania prac nad nowelizacją Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz wdrażania tzw. Dobrych praktyk leczenia zawałów serca u chorych zaopatrywanych przez Zespoły Ratownictwa Medycznego na etapie przedszpitalnym.

Przedstawiona do oceny praca składa się ze 110 stron edycji komputerowej, podzielonej na 7 rozdziałów, z właściwie zachowanymi proporcjami pomiędzy nimi.

We Wstępie Autorka zapoznaje czytelnika z podstawami teoretycznymi swoich badań, podaje rys historyczny zabiegów resuscytacyjnych, szczegółowo omawia przyczyny, mechanizmy oraz postępowanie w nagłym zatrzymaniu krążenia. Wyczerpująco

KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ
UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU
ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok
Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,
tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat
e-mail: medrat@umb.edu.pl
http://www.medycyna-ratunkowa.com/

charakteryzuje okres starości w życiu ludzkim, w końcu opisuje organizację i funkcjonowanie Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. Doktorantka wykazała się znajomością piśmiennictwa krajowego i światowego, umiejętnie wydobywając te momenty, które były niezbędne do uzasadnienia podstaw teoretycznych Jej pracy i wyboru metodyki badań.

Dane zawarte we Wstępie stały się dla Autorki przesłanką do podjęcia badań mających na celu charakterystykę interwencji Zespołów Ratownictwa Medycznego do przypadków nagłego zatrzymania krążenia u pacjentów powyżej 60 roku życia na terenie działania Pogotowia Ratunkowego w Siedlcach. Stawiając sobie taki cel główny Doktorantka postanowiła zbadać między innymi, jaki jest główny mechanizm nagłego zatrzymania krążenia w badanej grupie osób i które z medycznych czynności ratunkowych są najczęściej podejmowane, co warunkuje ich wykonanie, które z leków są najczęściej stosowane i co wpływa na uzyskanie powrotu spontanicznego krążenia. Cele pracy postawiła precyzyjnie.

Z rozdziału Metodologia badań wynika, że badania zostały wykonane na podstawie analizy dokumentacji medycznej – Kart Zlecenia Wyjazdu Pogotowia Ratunkowego i Kart Medycznych Czynności Ratunkowych – Zespołów Ratownictwa Medycznego w obszarze działania Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „RM Meditrans" Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Siedlcach w latach 2013 – 2017 w obszarze działania 14-04. W badanym okresie Zespoły Ratownictwa Medycznego z Siedlec zrealizowały 182 584 interwencji, w tym 5682 wyjazdy do przypadków nagłego zatrzymania krążenia, z czego 3840 wyjazdów do pacjentów po 60 roku życia w stanie nagłego zatrzymania krążenia. Uzyskane wyniki badań zostały poddane analizie statystycznej z wykorzystaniem techniki komputerowej.

W rozdziale Wyniki badań Doktorantka szczegółowo przedstawia w formie zwięzłego opisu i za pomocą tabel i rycin uzyskane i opracowane dane. Dokonuje szczegółowej analizy liczby podejmowanych interwencji w odniesieniu do lat, miesięcy, pory roku, dni tygodnia, miejsca zdarzenia, rodzaju interweniującego zespołu "P" lub "S". Dokonuje analizy demograficznej badanej popukacji uwzględniając wiek i płeć ratowanych osób, podaje dane na temat czasu dojazdu na miejsce zdarzenia, czasu trwania resuscytacji krążeniowo-oddechowej oraz jej wyniku. Omawia wyniki wykonanych badań EKG, udział

świadków zdarzenia w podejmowaniu resuscytacji, ale także powód wzywania zespołów ratownictwa. Opisuje podejmowane medyczne czynności ratunkowe, w tym stosowanie urządzeń do mechanicznej kompresji klatki piersiowej, najczęściej stosowane środki farmakologiczne. Ciekawe dane odnoszą się do dalszego postępowania z pacjentami powyżej 60 roku życia.

Zestawienie wyników badań zawarte jest w sumie w 34 tabelach i na 8 rycinach. Tego rodzaju przedstawienie wyników pozwala na lepszą orientację i ułatwia śledzenie badanych parametrów. Dokumentacja jest bogata, czytelna i przekonująca. Pozwala na dobrą orientację w przedstawianych danych.

W rozdziale Dyskusja Autorka w sposób dość obszerny, dojrzały, świadczący o pełnej znajomości przedstawianych zagadnień omawia wyniki swych badań, porównując je i dyskutując z wynikami uzyskanymi przez innych. Doktorantka nie ogranicza się jedynie do opisu zachowania się poszczególnych wskaźników, ale trafnie interpretuje uzyskane wyniki, wykorzystując dane z piśmiennictwa.

Wyniki swych badań Autorka podsumowała w 6 wnioskach, które wynikają z wykonanych analiz i są odpowiedzią na zadania postawione w celu pracy. Przeprowadzone badania wskazują, że głównym mechanizmem nagłego zatrzymania krążenia u pacjentów powyżej 60 roku życia była asystolia, zaś najczęstszymi medycznymi czynnościami ratunkowymi podejmowanymi przez Zespoły Ratownictwa Medycznego w przypadku NZK było zapewnienie dostępu dożylnego, intubacja dotchawicza oraz tlenoterapia. Największy wpływ na realiację tych czynności miały wyjściowy rytm w badaniu EKG, wiek pacjenta oraz godzina wezwania, zaś płynoterapia i Adrenalina były najczęściej stosowanymi lekami.

Pracę uzupełniają Streszczenie w języku polskim i angielskim, które zwięźle przedstawia przebieg badań i uzyskane wyniki oraz Piśmiennictwo zawierające 133 pozycje. Dobór piśmiennictwa jest trafny, obszerny i ujmuje pozycje rodzime, jak i obce. Autorka wykazała się jego znajomością i umiejętnie wykorzystała w swojej pracy.

Na zakończenie dysertacji Doktorantka zamieszcza zawarty w Aneksie Wykaz tabel (N=35) i spis rycin (N=15) oraz 2 Załączniki – wzór Karty Zlecenia Wyjazdu Zespołu Ratownictwa Medycznego oraz wzór Karty Medycznych Czynności Ratunkowych.

KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ
UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU
ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok
Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,
tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat
e-mail: medrat@umb.edu.pl
http://www.medycyna-ratunkowa.com/

Podkreślenia wymaga strona graficzna pracy i jej układ ułatwiający śledzenie toku myśli przez ich ilustrację tabelami i rycinami zamieszczonymi w tekście. Język jest prosty i jasny, chociaż Autorka nie ustrzegła się kilku błędów literowych, interpunkcyjnych i redakcyjnych. Na stronie 45 rozprawy znalazło się sformułowanie „analiza literatury przedmiotu" w miejsce analiza piśmiennictwa, na stronie tej, jak również i innych (np. str. 55) znajduje się określenie żargonowe „pacjent z NZK" w miejsce poprawnego „pacjent w stanie NZK". 4 na 6 wniosków z pracy zawiera informację, że dotyczą one terenu działania Pogotowia Ratunkowego w Siedlcach, tak jakby prowadzone badania nie dotyczyły tego obszaru. Są to jednak drobne uwagi natury redakcyjnej, nie umniejszające wartości dysertacji, łatwe do usunięcia podczas przygotowywania rozprawy do druku.

Podsumowując uważam, że Doktorantka wykazała bardzo dobre przygotowanie, znajomość piśmiennictwa dotyczącego omawianego zagadnienia, umiejętność samodzielnego myślenia i rozwiązywania zagadnień oraz krytyczny, rzeczowy stosunek do omawianego tematu. Model badania jest jasny i logiczny, a wytknięte cele zostały konsekwentnie zrealizowane i zapisane we wnioskach. Największym osiągnięciem pracy jest jej wartość praktyczna wskazująca na potrzebę uwzględnienia specyfiki osób powyżej 60 roku życia będących w stanie nagłego zatrzymania krążenia.

Uważam, że praca mgr Agnieszki Hawrylewicz-Łuki pt.: „Analiza przypadków nagłego zatrzymania krążenia u pacjentów powyżej 60 roku życia na terenie działania Pogotowia Ratunkowego w Siedlcach" jest oryginalnym i samodzielnym dorobkiem, prezentuje wartość naukową i praktyczną oraz odpowiada warunkom określonym w Ustawie z dnia 14.03.2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym (Dz.U. nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami), przeto stawiam Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wniosek o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Klinika Medycyny Ratunkowej
prof. dr hab. Jerzy Robert Ładny